

1. “स नः पितेव सूनवेऽग्ने सूपायनो भव” अस्य मन्त्रस्य ऋषिर्वर्तते –

- (A) वसिष्ठः
- (B) मधुछन्दाः
- (C) कण्वः
- (D) अङ्गिरा

2. “वज्रहस्तः” इति विशेषणं कस्य देवस्य ?

- (A) उषसः
- (B) विष्णोः
- (C) अग्नेः
- (D) इन्द्रस्य

3. “माध्यान्दिनशाखा” कस्य वेदस्य ?

- (A) यजुर्वेदस्य
- (B) ऋग्वेदस्य
- (C) अथर्ववेदस्य
- (D) कस्यापि न

4. “आ वो वृणे सुमतिं यज्ञियानाम्” मन्त्रांशोऽयं कस्य – सूक्तस्य वर्तते ?

- (A) पुरुरवा-उर्वशी सूक्तस्य
- (B) यमयमी-सूक्तस्य
- (C) सरमा-पणि सूक्तस्य
- (D) विश्वामित्र-नदी-सूक्तस्य

5. “कदा सूनुः पितरं जात इच्छात्” मन्त्रांशोऽयं वर्तते –

- (A) विश्वामित्र-नदी-सूक्ते
- (B) यम-यमी-सूक्ते
- (C) पुरुरवा-उर्वशी-सूक्ते
- (D) सरमा-पणि-सूक्ते

6. नक्षत्रसम्पातादिना वेदकालं कः प्रतिपादयति ?

- (A) बालगङ्गाधरतिलकः
- (B) महर्षि दयानन्दः
- (C) सायणः
- (D) मैक्समूलरः

7. गोपथ ब्राह्मणं केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

- (A) ऋग्वेदेन
- (B) सामवेदेन
- (C) अथर्ववेदेन
- (D) यजुर्वेदेन

8. ईशोपनिषद् केन वेदेन सम्बद्धा ?

- (A) ऋग्वेदेन
- (B) अथर्ववेदेन
- (C) कृष्णयजुर्वेदेन
- (D) शुक्लयजुर्वेदेन

9. माण्डूकी शिक्षा कस्य वेदस्य ?

- (A) अथर्ववेदस्य
- (B) सामवेदस्य
- (C) यजुर्वेदस्य
- (D) ऋग्वेदस्य

10. वेदाङ्गेषु श्रोत्रत्वेन उपमीयते

- (A) ज्योतिषम्
- (B) छन्दःशास्त्रम्
- (C) निरुक्तम्
- (D) शिक्षा

11. अधोङ्कितानां समीचीनम् उत्तरं चिनुत –

- (a) प्रश्नोपनिषद् 1. निरुक्तम्
- (b) पञ्चविंशब्राह्मणम् 2. अथर्ववेदः
- (c) अथेदं भस्मान्तं शरीरम् 3. सामवेदः
- (d) व्याप्तिमत्त्वात् शब्दस्य 4. ईशोपनिषद्

(a) (b) (c) (d)

(A) 4 1 2 3

(B) 1 3 4 2

(C) 2 3 4 1

(D) 3 4 1 2

12. कल्पग्रन्थेषु गण्यते

- (A) कात्यायनश्रौतसूत्रम्
- (B) उणादिसूत्रम्
- (C) जैमिनीयसूत्रम्
- (D) सांख्यसूत्रम्

13. विकृतिपाठाः कियन्तः ?

- (A) 9
- (B) 10
- (C) 6
- (D) 8

14. अनिर्वचनीयवाहिनः के ?

- (A) वैशेषिकाः
- (B) पूर्वमीमांसकाः
- (C) बौद्धाः
- (D) अद्वैतवेदान्तिनः

15. केवलविकृतिरूपात्मकानि तत्त्वानि कति ?

- (A) षोडश
- (B) नव
- (C) पञ्च
- (D) पञ्चविंशतिः

16. अव्यक्तं कीदृशं तत्त्वं निरूपितम् ?

- (A) चेतनम्
- (B) उदासीनम्
- (C) जडम्
- (D) अभावरूपम्

17. प्रत्ययसर्गः कतिविधः ?

- (A) पञ्चाशद्विधः
- (B) नवविधः
- (C) शतविधः
- (D) सप्तविधः

18. शाण्डिल्यविद्याविषयः कुत्र निर्दिष्टः ?

- (A) माण्डूक्योपनिषदि
- (B) छान्दोग्योपनिषदि
- (C) बृहदारण्यके
- (D) कठोपनिषदि

19. काम्यकर्माणि एवं विधानि निरूपितानि –

- (A) अकरणे पापसाधनानि
- (B) निमित्तवशात् कृतानि
- (C) पापविनाशसाधनानि
- (D) फलोद्देश्येन विधीयमानानि

20. वेदान्तसारानुसारम् अज्ञानं किंरूपं भवति ?

- (A) भावरूपम्
- (B) अभावरूपम्
- (C) शून्यरूपम्
- (D) निष्क्रियरूपम्

21. निर्वातदीपवदचलं भवति –

- (A) सविकल्पकसमाधिः
- (B) सगुणब्रह्मस्वरूपम्
- (C) समष्टिजीवस्वरूपम्
- (D) निर्विकल्पकसमाधिः

22. गन्धं प्रति पृथिवी भवति –

- (A) समवायिकारणम्
- (B) असमवायिकारणम्
- (C) निमित्तकारणम्
- (D) उपादानकारणम्

23. सपक्षस्योदाहरणं विद्यते –

- (A) महाह्रदः
- (B) पर्वतः
- (C) महानसः
- (D) आकाशः

24. प्रागभावस्य लक्षणं भवति –

- (A) सादिरनन्तः
- (B) त्रैकालिकसंसर्गाभावः
- (C) अनादिः सान्तः
- (D) तादात्म्यसम्बन्धावच्छिन्नप्रतियोगिता-
काभावः

25. अधोनिर्दिष्टानां समीचीनां तालिकां विचिनुत –

(a) आप्तवाक्यम्	1. आप्तः
(b) अर्थाबाधः	2. सन्निधिः
(c) पदानाम-
विलम्बेनोच्चारणम्	3. शब्दः
(d) यथार्थवक्ता	4. योग्यता

(a)	(b)	(c)	(d)
-----	-----	-----	-----

(A)	4	3	2	1
(B)	3	4	1	2
(C)	3	4	2	1
(D)	1	2	3	4

26. 'ग्रामणी + सु > स्' इत्यत्र अपृक्तसंज्ञा कस्य भवति ?

- (A) 'सु' इत्यस्य ।
(B) 'स्' इत्यस्य ।
(C) 'ग्रामणी' इत्यस्य ।
(D) 'ग्रामणी + सु' इत्यस्य ।

27. अस्य शब्दस्य नदीसंज्ञा नास्ति –

- (A) नदी
(B) साध्वी
(C) स्त्रीः
(D) ग्रामणीः

28. कारकप्रयोगदृष्ट्या वाक्यमिदम् शुद्धम् अस्ति –

- (A) भक्तः रोचते भक्तिः ।
(B) देवदत्तम् श्लाघते ।
(C) वैकुण्ठम् अध्यास्ते हरिः ।
(D) वैकुण्ठे अध्यास्ते हरिः ।

29. 'पुष्पाणि स्पृहति ।' – इत्यत्र 'पुष्पाणि' इति पदम् अस्ति –

- (A) ईप्सिततमम् ।
(B) ईप्सितम् ।
(C) अनीप्सितम् ।
(D) अनीप्सिततमम् ।

30. परिक्रयणे सम्प्रदानमन्यतरस्याम् । – इति सूत्रेण अन्यतरस्याम् का संज्ञा भवति ?

- (A) अपादानसंज्ञा ।
(B) करणसंज्ञा ।
(C) कर्मसंज्ञा ।
(D) अधिकरणसंज्ञा ।

31. 'उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिः बलीयसी' – इत्यस्य उदाहरणम् अस्ति –

- (A) रामम् नमामि ।
(B) नमस्करोति देवान् ।
(C) गुरुणा सह शिष्यः गच्छति ।
(D) यागाय याति ।

32. 'सुमद्रम्' इत्यत्र 'सु' अव्ययस्यार्थः –

- (A) समीपम् ।
(B) शोभनम् ।
(C) समृद्धिः ।
(D) युगपत् ।

33. तत्पुरुषे समासे कस्य पदार्थस्य प्रधानता भवति ?

- (A) पूर्वपदार्थस्य ।
- (B) उत्तरपदार्थस्य ।
- (C) अन्यपदार्थस्य ।
- (D) उभयपदार्थस्य ।

34. 'राजदन्ताः' अस्य लौकिकम् विग्रहवाक्यम् भवति -

- (A) राज्ञाम् दन्ताः ।
- (B) दन्तानाम् राजानः ।
- (C) दन्तानाम् राजानम् ।
- (D) दन्त + आम् राजन् + जस् ।

35. कर्मधारयसंज्ञा भवति -

- (A) अव्ययीभावस्य
- (B) समानाधिकरणस्य तत्पुरुषस्य ।
- (C) असमानाधिकरणस्य तत्पुरुषस्य ।
- (D) समानाधिकरणस्य बहुव्रीहेः ।

36. भाषाविज्ञानदृशा अर्धस्वरो भवति -

- (A) अ
- (B) य्
- (C) इ
- (D) अः

37. आर्यभाषापरिवारस्य भाषा न मन्यते -

- (A) प्राकृतम्
- (B) पालि
- (C) संस्कृतम्
- (D) तमिल

38. अधस्तनेषु एकाङ्किक रूपकमस्ति -

- (A) प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्
- (B) चारूदत्तम्
- (C) कर्णभारम्
- (D) अविमारकम्

39. 'श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत्' - इत्यस्ति

- (A) रामायणे
- (B) महाभारते
- (C) रघुवंशे
- (D) वेणीसंहारे

40. शाल्मलीवृक्षवर्णनं कस्मिन् काव्ये दृश्यते ?

- (A) नलचम्पूः
- (B) कादम्बरी
- (C) हर्षचरितम्
- (D) वासवदत्ता

41. संस्कृतवाङ्मये करुणरसस्य वर्णने कः विशिष्यते ?

- (A) कालिदासः
- (B) बाणभट्टः
- (C) अश्वघोषः
- (D) भवभूतिः

42. बृहत्त्रय्यामस्य ग्रन्थस्य गणना न भवति -

- (A) किरातार्जुनीयस्य
- (B) शिशुपालवधस्य
- (C) कुमारसम्भवस्य
- (D) नैषधीयचरितस्य

43. अकारणाविष्कृतवैरदारुणादसज्जनात् कस्य भयं न जायते – इति केन कविनोक्तम् ?

- (A) कालिदासेन
- (B) भारविणा
- (C) श्रीहर्षेण
- (D) बाणभट्टेन

44. “अधारि पद्मेषु तदङ्घ्रिणा घृणा क्व तच्छयच्छायलवोऽपि पल्लवे ।” अस्मिन् पद्यांशे कस्य सौन्दर्य वर्णितम् ?

- (A) दमयन्त्याः
- (B) नलस्य
- (C) रामस्य
- (D) सीतायाः

45. अधस्तनयुग्मानां समीचीनां तालिकां चिनुत –

(a) हर्षः	1. मुद्राराक्षसः
(b) भवभूतिः	2. स्वप्नवासवदत्तम्
(c) विशाखदत्तः	3. उत्तररामचरितम्
(d) भासः	4. रत्नावली

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	3	2	4	1
(B)	4	3	1	2
(C)	2	1	3	4
(D)	1	4	2	3

46. मम्मटस्य व्यङ्ग्यमूलाव्यञ्जनायाः उदाहरणं वर्तते –

- (A) निःशेषच्युतचन्दनम्
- (B) पश्य निश्चलनिष्पन्दा
- (C) ग्रामतरुणम् तरुण्या
- (D) माता गृहोपकरणम् नास्ति

47. रसः इति कः पदार्थः ?

- (A) आस्वाद्यमानः
- (B) श्रवणपेयः
- (C) भोज्यमानः
- (D) दृश्यमानः

48. नाट्यशास्त्रानुसारं कति स्थायिभावाः ?

- (A) नव
- (B) अष्टौ
- (C) दश
- (D) सप्त

49. संग्रहकारिका-निरूक्तानां वर्णनं नाट्यशास्त्रस्य कस्मिन्नध्याये वर्तते ?

- (A) द्वितीये
- (B) तृतीये
- (C) चतुर्थे
- (D) षष्ठे

50. ‘प्रकृतं प्रतिषिद्धान्यस्थापनं’ चेत् तदा कोऽलङ्कारः ?

- (A) उपमा
- (B) भ्रान्तिमान्
- (C) श्लेषः
- (D) अपह्नुतिः

